

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จังหวัดพะเยา ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัดเมื่อปี พ.ศ. 2520 ความเจริญด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของจังหวัดยังคงด้อยกว่าจังหวัดอื่นๆ ในเขตภาคเหนือ ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้งฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) และฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จึงมุ่งเน้นขยายความเจริญด้านต่างๆ ให้ทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดพะเยา การส่งเสริมให้มีการขยายตัวด้านการศึกษาก็เป็นเครื่องมืออันหนึ่ง ที่ช่วยให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิตบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จังหวัดพะเยาจึงกำหนดทิศทางการพัฒนาของจังหวัดว่าจะพัฒนาจังหวัดให้เป็น “เมืองการศึกษา”¹ เพื่อก่อให้เกิดการยกระดับความรู้ พัฒนาทักษะ และฝีมืออาชีพ อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดพะเยาต่อไป

จากการกำหนดทิศทางการพัฒนาของจังหวัดให้เป็น “เมืองการศึกษา” ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือนในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2541² หมวดการศึกษายขยายตัวปีละประมาณ 15% หมวดหนังสือขยายตัวปีละประมาณ 10% ตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นว่าประชาชนในจังหวัดพะเยามีความตื่นตัวและให้ความสนใจด้านการอ่านหนังสือและการศึกษามากขึ้น ประกอบกับในขณะนี้จังหวัดพะเยามีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนแล้ว 3 แห่ง³ คือ มหาวิทยาลัยนเรศวรวิทยาเขตสารสนเทศพะเยา สถาบันราชภัฏเชียงรายวิทยาเขตพะเยา และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีพะเยา ทำให้เกิดความต้องการร้านจำหน่ายหนังสือที่สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้อ่านได้ จากการสำรวจตลาดในจังหวัดพะเยาพบว่า มีร้าน

¹ บริษัท พอล คอนซัลแตนท์ จำกัด, แผนการลงทุนจังหวัดพะเยา, กรกฎาคม 2537, หน้า 3-33.

² สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา, รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนพะเยา ปี 2537, 2539 และ 2541, ตารางที่ 1, หน้า 1-3.

³ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา, สถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2541 จังหวัดพะเยา, พะเยา, กันยายน 2542, หน้า 4-11.

จำหน่ายหนังสือเพียง 1 ร้านคือ “ร้านเหรียญทองพานิช” โดยประเภทหนังสือที่จำหน่าย คือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร แบบเรียนในระดับมัธยมศึกษา และหนังสืออ่านทั่วไป แต่ละประเภทมีหนังสือให้เลือกไม่มากนัก และยังไม่มีหนังสือจำหน่ายสำหรับผู้ชื้อบางกลุ่มเช่น หนังสือเรียนในระดับอุดมศึกษา หนังสือคอมพิวเตอร์ขั้นสูง หนังสือสำหรับวิชาชีพเฉพาะทาง ฯลฯ

ด้วยสาเหตุที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยเล็งเห็นว่ามีโอกาสทางการตลาด เนื่องจากเป็นตลาดที่ยังมีอุปสงค์ส่วนเกินอยู่ มีคู่แข่งน้อยราย และคู่แข่งชั้นยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งทำให้ประชาชนในจังหวัดพะเยา มีโอกาสที่จะเลือกซื้อหนังสือที่มีความหลากหลาย และตรงกับความต้องการได้ง่ายขึ้น แทนที่จะต้องไปซื้อที่จังหวัดเชียงใหม่ หรือจังหวัดเชียงราย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดพะเยามีนิสัยรักการอ่านหนังสือ ผลักดันให้การศึกษาขยายตัว และนำไปสู่การยกระดับความรู้ พัฒนาทักษะ และฝีมือแรงงาน

แต่ทั้งนี้ การดำเนินธุรกิจใดๆ จะต้องคำนึงผลตอบแทนจากการดำเนินงานและความเสี่ยงด้วย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการลงทุนดังกล่าวจะประสบความสำเร็จ ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนไป จึงควรศึกษาความเป็นได้ของโครงการ (Project Feasibility Study) ก่อน เพื่อนำมาประกอบในการตัดสินใจลงทุนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความเป็นได้ของโครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ผลการศึกษาที่ได้รับ สามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุน และดำเนินธุรกิจศูนย์หนังสือในจังหวัดพะเยาได้อย่างเหมาะสม
2. ผลการศึกษาที่ได้รับ จะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุน หรือผู้สนใจเกี่ยวกับกิจการศูนย์หนังสือ เพราะสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนที่มีลักษณะเดียวกัน ในจังหวัดอื่นๆ ได้

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาความเป็นไปได้โครงการลงทุนศูนย์หนังสือในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน ตลอดจนวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนการลงทุน โดยขอบเขตประชากรที่ศึกษา คือ ประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา อายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ที่กำลังศึกษาอยู่ และ / หรือที่มีงานทำ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University